ВУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

ФЕВРАЛЬ 1
четверг
1940 он
№ 25 (3026)
Сэн 10 мүнгэ.

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ОРГАН.

ДЕРЕВНИДЭ СААШАНХИ КУЛЬТУРНА ДЭЭШЭЛЭЛЭЙ ТҮЛӨӨ

Социализмын илалта болбол манай оронои город ба деревниин бүхы үнгэ шарайе үвдэһөөрэнь хубилгаа. Советскэ город ондоо болоо, советскэ деревнишье ондоо болоо. Тэдэнэй хоорондохи харилсаашье хубилаа.

Хүнэй хүнэй эксплоатацилгые ба алибүхы дарлалтые үгыхэхын түлөө тэмэсэн, Ленин-Сталинай парти болбол ажалша таряашад ба городской пролетариадай хоорондын союзые сусаралтагүй эмхидхэһэн ба бүхэжүүлэһэн; таряашадай политическо-культурна хэмжээе үргэһэн байна.

Город ба деревниин хоорондохи илгаае үгыхэлгэ—коммунизмын хүсэд илаха условинуудай нэгэн. Энэ хадаа коммунистическэ байгуулалтын программада, ВКП(б)-эйн программада ороно.

Маркс ба Энгельсэй «Коммунистическэ партиин манифест» болбол гүрэнэй засагые гартаа абагша, пролетариадай бэелүүлхэ хэмжээнүүдэй тоодо энээниие оруулаа һэн: «Газартаряалавгые промышленностьтой нэгэдхүүлгэ, город ба деревниин хоорондохи илагаае шата дамжан зайлуулгада туһадаха».

Ленин-Сталинай парти болбол гүрэнэй засагта хүдэлмэришэн ангиин ороһон үдэрһөө хойшо энэ программые бэелүүлнэ. Гэбэшье, город ба деревниин хоорондохи урдын илгаае усадхалгы нэгэ һара соо, нэгэ жэл соо, миил арбанжэл соошье дүүргэхэ аргагүй байна.

Помещигүүдэй ангиие ба капиталистнуудай ангиие усадхалгаар, бүхы хуушан помещигүүдэй-бүржуазна гүрэнэй стройе унагаалгаар город ба деревниин хоорондын илгаада түрүүшын шанга сохилто хэгдэһэн байна. Хүдэлмэришэн анги ба таряашанай хоорондохи союз хадаа большевигүүдэй партиин хүтэлбэри доро, советскэ город ба советскэ деревниие хоорондонь дүтэлүүлээ. Тэдэнэй холбоо ба ханибарисаан хадаа советскэ арадай дайсадта эсэргүү, сагаангвардейщинэдэ ба интервентнүүдтэ эсэргүү нииитэ тэмэсэл соо бүхэжөө. Советскэ город ба советскэ деревни болбол илагдашагүй Улаан Армиие хамта байгуулаа, түрэл советскэ засагые хамта байгуулаа.

Советскэ город болбол культурын источнигуудые деревниин урда үргөөр нээгээ. Зүгөөр, Октябрьска революциин түрүүшын жэлнүүдтэ город өөрөө үшөөл һула байгаа, тэрээнэй промышленностинь һула байгаа, тиихэдэ жэжэ ба тон жэжэхэн хүдөө ажахытай деревни болбол өөрыгөө экономическа, техническэ ба культурна гээгдэлые, өөрынгөө бага хүсые бэрхэтэйгээр дабажа байгаа.

Ленин—Сталинай парти болбол хүдөө ажахые коллективизацилгаар город ба деревниин хоорондын илгаада хоёрдохи шанга сохилто хэһэн байна. Советскэ город хадаа өөрынгөө хүсэнтүгэс социалистическэ промышленностёор деревнидэ туһалаа. Культура болбол тракторнууд, комбайнууд, минеральна үтэгжүүлгэнүүдтэй ба агротехникэтэй хамта, большевигүүдээр шалгагдаһан ба деревнидэ хүдэлмэрилэхөө партяар эльгээгдэһэн шэнэ хүнүүдтэй хамта, советскэ деревни тээшэ хүсэтэ урадхалаар ерээ.

Советскэ город болбол манай орондо өөрынгөө ударидаха үүргые бэелүүлэхэ зуураа, деревнидэ, тэрээнэй экономическа ба культурна-политическэ ургалтада туһалана.

Советскэ городой шарайнь хубилаа, советскэ деревниишье шарай хубилаа. 1929 оной эсэстэ, нүхэр Сталин хэлээ һэн: энээнһээ хойшо „город ба деревниин хоорондын илгаань түргэн темпээр үгыхэгдэхэ... Юуб гэхэдэ, мүнөө таряашад болбол тракторые, агрономые, организаторые абана, тэрэшэлэн, кулагуудтай тэмэсэхэ ба илахын тулада сэхэ туһаламжа абана. Дээрмэшэндэ хандаһан шэнгээр, городто этигэхэгүй зэрлиг ябадалтаяа хамта, хуушан типын таряашан арын планда гараад байна. Үйлэдбэриин реальна туһаламжа абаха этигэлтэйгээр городые харадаг, шэнэ таряашан, таряашан-колхозник тэрээниие халажа байна".

Илалтата сталинска табанжэлнүүд болбол город ба деревниин хоорондохи илгаае үгыхэжэ, деревенскэ гээгдэлэй урдын хара борые хаман угааһан ба угаан хаяжашье байна.

1934 ондо, нүхэр Сталин болбол партиин XVII съезд дээрэ, шэнэ деревниин шарайе «тэрээнэй общественно-ажахынь барилгануудтайгаар, тэрээнэй клубууд, радио, кино, һургуулинууд, библиотекэнүүд ба яслинуудтайгаарань, тэрээнэй тракторнууд, комбайнууд, молотилканууд, автомобильнуудтайгаарань» тодо һонороор харуулаһан байна. Шэнэ деревниин солото хүнүүд хадаа колхозууд ба совхозуудай деятельнүүд, трактористнууд, комбайнернууд, колхозно поленуудай эрхим ударнигууд мүн. «Город ба деревнидэхи культурын хоорондо байһан забһарань дүүрэжэ байна» (Сталин).

Хуушан селогой хуби замань байһан гүйраншалга ба үлэсхэлэн, болбол советскэ деревниһээ хододоо һалаа. Деревнидэхи ажабайдалай бүхы укладань хубилажа байна. Хуушан россиин таряашан хадаа буртаг үрмэдэһөөр дүүрэһэн бишыхан яндан газар дээрээ зунай үедэ үдэрэй 15-16 саг хүдэлмэрилдэг һэн. Тэдэ хадаа хэдыдэнь бэшэжэ, увшажа һураха байгаа гээшэб? Колхознигууд 1938 оной июль-августда, хурялгын түлэг дунда, дунда зэргээр үдэрэй 9,6 саг хүдэлмэрилөө.

Деревниин энхэ һайхан байдал ба колхознигуудай шанга шадалтай байдал ургаба. 1932 онтой сасуулабал, 1938 ондо колхознигуудай худалдажа абаһан мануфактуранууд ба хубсаһан 210,8 процент, мыло, парфюмери—269,3 процент, культтоварнууд (книга, спортинвентарь, радио ба бусад) —592,1 процент болоо. Энэ тоонууд соо шэнэ деревниин шарай харагдана.

Городто ба деревнидэ социализмын илалта болбол гүнзэгыгөөрөө, далайсаараа гайхамшаг ехэ культурна революцидэ шухала условинуудые байгуулаа. Тэрэ хадаа город ба деревниин культурна хэмжээдэхи илгаае угааехэ хүсөөр үгыхэжэ, байна. Деревни городоо дагана. Һургуулиин наһанай хүүгэдэй дунда бэшэг мэдэхэгүй ябадал хаа-хаанагүй амжалтатайгаар усадхагдаба.

Советскэ деревнидэ интеллигенциин кадрнууд — һургагшад, врачууд, технигүүд, агрономууд ба бусад олоороо ургажа байна. Дээдэ эрдэмтэй болоһон хэдэн миллион советскэ хүнүүдэй, дунда эрдэмтэй болоһон 13 миллион хүнүүдэй дунда—деревнидэ түрэгшэд нилеэд олон.

Советскэ деревниин культурна ургалтые түргэдхэхэ--иимэ туйлай ехэ зорилго бүхы партийна ба советскэ хүдэлмэрилэгшэдэй урда, хүдэлмэришэд, колхознигууд ба интеллигенциин урда байна. Эндэ хэхэ хүдэлмэри үшөө ехэ.

Культурын түлөө бүгэдэниитын походые толгойложо шадаха шэнэ хүсэнүүд, шэнэ хүнүүд деревнидэ ургаа.

Советскэ деревниин культурын саашанхи дээшэлэл—город ба деревниин хоорондын илагаае хүсэд ба эсэслэн үгыхэхын түлөө тэмэсэлдэ хүсэнтүгэс зэбсэг ба манай сагай шухала зорилго мүн.

(„Правдын" түрүү бэшэгһээ).

Москва, Кремль

ВКП(б)-эйн ЦК—нүхэр СТАЛИНДА
СССР-эй СНК—нүхэр МОЛОТОВТО

Парти ба правительствын даабариин хоёрдохи хубинь дүүргэгдэбэ. Ледокольно пароход «Г. Седов» Гренландска далайн мүлиһэнһөө гаргагдаһан ба Мурманска портдо асарагдаба. Социалистическэ эхэ оронои 15 эрэлхэг патриодууд советскэ газар дээрэ ерэбэ. 1940 оной январиин 29-нэй, 18 часта, ледокол «И. Сталин» ба ледокольно пароход «Г. Седов» болбол Мурманска портдо хүрэжэ ерэбэ.

«И. Сталин» линейнэ ледоколой материальна частинь һайн, экипажань элүүр энхэ, парти ба правительствын ямаршье даабариие дүүргэхээр бэлэн.

СССР-эй СНК-гэй дэргэдэхи Главсевморпутнин начальник ПАПАНИН

«И. Сталин» ледоколой капитан БЕЛОУСОВ.

„И. Сталин" ледоколой борт. 1940 оной январиин 29. Порт Мурманск.

УССР ба БССР-эй баруун областьнууддахи һунгуулиин кампанинууд

Брест. Городто, һунгуулиин 6 окружной комиссинууд бии болгогдоһон ба баталагдаһан байна. Ажалшад болбол окружной комиссиин түлөөлэгшэд болгон городой эрхим хүнүүдые эльгээбэ. Тэдэнэй дунда Баруун Белоруссиин арадай Суглаанай депутадууд Савчук, Засимович, Рыбак ба бусад бии. Горсовет хадаа һунгуулиин 35 округуудые бии болголгодо оробо.

Предприятинууд, учреждениннүүд ба общественна организацинуудта, участково комиссинуудай члендэ кандидадуудые дэбжүүлгэ эхилбэ. Январиин 27-до областной гүйсэдхэхэ комитедэй президиум тэдэнэй составые баталһан байна.

Львов. Областиин ажалшад болбол һунгуулиин окружной комиссинуудай составта эрхим түлөөлэгшэдөө эльгээбэ. Партийна эхин организацинуудай, һунгуулиин кампаниин үедэхи зорилгонууд хэлсэгдэһэн байна.

Пинск. Һунгуулиин комиссинууд баталагдаһан ба тэндэ ажалшад 89 эрхим түлөөлэгшэдөө, тэдэнэй тоодо 37 эхэнэрнүүдые эльгээбэ.

ГАВАС АГЕНТСТВЫН ШЭНЭ ХУДАЛ ХУУРМАГУУД ТУХАЙ

(ТАСС-ын БУРУУШААЛ)

Советскэ Союзда эсэргүү хардалга хэжэ дадашһан французска Гавас агентство болбол СССР тухай шэнэ хардалгын мэдээсэлнүүдые хэдэн үдэр тараажа байна. «Зүүн Галицида», тайлбарилан хэлэбэл. советскэ баруун Украинада, советскэ сэрэгүүдһээ гадна, эндэ «түмэр харгынуудые контролироваддаг» германска сэрэгүүд байһан хэбэртэйгээр ба тэдэнэй тоонь «500 хүнһээ 25 дивизи хүрэтэр» хубилжа байһан хэбэртэйгээр гавас бузар худалаар мэдээсэнэ. Энэ мэдээсэлэй убайгүй бузагай ба зутар хуурмагань мэдээжэ байбашье һаань. ТАСС хадаа харюусалгата кругуудай даалгабаряар, энэ мэдээсэлые буруушаахые шухалада тоолоно, тэрэшэлэн Баруун Украинын территори дээрэ гадаадынхидай нэгэшье солдат ба офицер байгаагүй ба байнашьегүй; тииһээ-тиитэрээ, СССР ба Германиин хоорондохи ханихүршэ харилсаанууд хадаа нэгэ талынгаа территори дээрэ нүгөө талын сэрэгэй ямаршье частьнуудай ерэлгын аргые зайсуулна гэжэ ТАСС мэдүүлнэ.

Московско областиин социалистическэ промышленностиин предприятинуудые бэшэлгэ

Московско областной Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй тогтоомжын ёһоор, февралиин 17-һоо областиин территори дээрэ, социалистическэ промышленностиин предприятинуудые бэшэлгэ эхилэхэнь. Гүрэнэй, кооперативна ба общественнэ организацинуудай бүхы промышленнэ предприятинууд, колхозуудай ба совхозуудай предприятинууд бэшэлгэдэ хабаадаха байна.

ТАБАНЖЭЛЭЙ ПЛАНИИЕ АЖАЛАЙ БҮТЭЭСЫН УРГАЛТААР ДҮРБЭН ЖЭЛДЭ ДҮҮРГЭЕ!

ФИЛИППОВЭЙ РЕКОРД

Селенгын судормонтно заводой механическа цехын слесарь-стахановец Иосиф Ермолаевич Филиппов болбол 1940 оной январиин 26—27 үдэрнүүдтэ, «Ударник» пароходой ууралхубаадаг клапаниие заһабарилха зуураа, рекордно показатель туйлаһан байна.

Урдань, тус клапан ремонтологодо 320 час хэрэглэгдэдэг байгаа Мүнөө, нүхэр Филиппов энэ клапан ремонтололгодо 16 часай торшо соо хүдэлмэрилжэ, даабаряа 2132 процент, тон һайн шанартайгаар дүүргэһэн ба 601 түхэриг 30 мүнгэ олоһон байна.

Нүхэр Иосиф Ермолаевич болбол өөрынгөө ниитэ ба техническэ эрдэмээ дээшэлүүлхын түлөө угаа энтузиазмтайгаар оролдодог ба дээшэлүүлжэшье байна Тиимэһээ, үйлэдбэриин асуудалнуудые тон зүбөөр шиидхэдэг болонхой. Тэрээнэй результадта, энэ эрхим амжалтые туйлажа шадаа.

Мүнөө Селенгын судоремонтно заводой хүдэлмэришэд хадаа тус методые үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, Сталинска Гурбадугаар Табанжэлэй планиие ажалай бүтээсын ургалтаар дүрбэн жэл соо дүүргэхэ гэһэн Московско инструментальщигуудай уряалые халуунаар дэмжэжэ байнад.

Д. Цыренов.

Стахановцуудай ээргэнүүд ургана

Паравоз-вагонно заводой инструментальна цехын стахановцууд, ударнигууд, олонстаночнигууд болбол Московско инструментальщигуудай уряалда харюу болгон, үйлэдбэриин үндэрнүүд показательнуудые туйлажа байнад. Үдэрһөө үдэр бүридэ стахановцуудай ба олонстаночнигуудай зэргэнь ургана.

Тус цехын түрүү стахановцуудхаруулдаашад нүхэд Коноплев, Курочкин, Килошев гэгшэд үдэр бүриингөө даабариие 250-300 процент хүртэр дүүргэнэ. Тэдэнэй бүтээн гаргаһан хэрэгсэлнүүдтэ нэгэшье гологдохо ябадал гарадаггүй, эрхим шанартай байдаг.

Хүсэнтүгэс социалистическэ соревнованиин ашаар, стахановцууд - фрезеровщигууд нүхэд Беляев, Романов ба бусад болбол үйлэдбэриингөө үдэр бүриин нормые 300 проц. доошо бэшэ хододоо дүүргэнэд.

Московско инструментальна заводойхидай уряалые халуунаар дэмжэн, инструментальна цехынхид бүгэдөөрөө нэгэдэхи кварталайгаа үйлэдбэриин планиие 150 процентһээ доошо бэшэ дүүргэхэбди гэжэ уялга абаһан ба, энэ уялгаа эршэмтэйгээр дүүргэжэ байна.

Ц. Ор.

Эрхим стахановцууд

Московско инструментальщигуудай уряал хадаа, Улан-Удын депогой вагонно-участогой хүдэлмэришэд, стахановцууд, ударнигуудай дунда ехэтэ һайшаагдана.

Тус участогай хүдэлмэришэдэй ба цех, бригадануудай дунда социалистическэ соревновани үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнхэй.

Кузнецүүд-стахановцууд нүхэд: Выслов, Лымыр, Кузнецов гэгшэд үдэр бүриингөө үйлэдбэриин даабаринуудые 400-450 процент хүртэр дүүргэнэд.

Дунда ремонтын слесарь нүхэр Лопатин болбол 24 час соо нэгэ вагон ремонтлжо дүүргэхэ ёһотой байһан аад, гансахан (8 час) смена соогоо ремонтлдог байна.

Модоной дархашууд нүхэд Сливченко, Захаров ба Романов гэгшэд үйлэдбэриингөө даабаринуудые үдэр бүхэндэ 200-300 процент дүүргэнэ.

Участогай эрхим стахановец нүхэр Кокорин үдэрэйгөө нормые үргэлжэдөө 300-400 процент хүртэр дүүргэдэг ба цехынгээ общественнэ хүдэлмэридэ активнаар хабаадалсадаг.

Ц. Д. Бизьяев.

ШЭЛЭЙ ЗАВОДОЙ СТАХАНОВЦУУД

Улан-Удын шэлэй механизированно заводой зарим цехнүүд, стахановцууд ба ударнигууд үйлэдбэриин үндэрнүүд показательнуудые туйладаг ба ажалай бүтээсые нилеэд дээшэлүүлээ.

Тус заводой шэл отолхо цехын стахановец нүхэр Д. Пацкевич гэгшэ абаһан даабаринуудаа саг үргэлжэ үлүүлэн дүүргэнэ. Жэшээлхэдэ, нүхэр Пацкевич болбол үдэр соо 314 метр шэл отолхо ёһотой аад, 538 кв. метр эрхим шанартайгаар отолжо, даабаряа 171 процент хүртэр дүүргэнэ.

Мүн тэрэшэлэн, тус цехын шэл отологшо нүхэр Жанаев гэгшэ даабаряа 169 процент хүртэр дүүргэнэ.

Тус Заводой машинно - ванна цехынхид январиин 1 һээ 20 болтор 156000 кв. метр шэл һайн шанартайгаар гаргажа, даабаряа 120,8 проц. дүүргэһэн байна.

Тудинов Бата.

Ленинградска военнэ округой штабай оперативна мэдээ

Январиин 29-дэ фронт дээрэ онсо юушье болоогүй. Манай авиаци разведывательнэ ба боевой ниидэлгэнүүдые хэбэ. Дайсанай 7 самолет сохигдоһон байна.

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хүдэлмэришэн-Таряашанай Улаан Армиин 22-дохи ойн нэрэмжэтэ социалистическэ соревнованиин отличник, Белорусска тусхай военнэ округой Н-скэ частиин комсомольско звеногой командир, партиин членэй кандидат А. А. ДМИТРИЕВ.

(ТАСС-ын фото-клише).

РККА-гэй ба Уһан Сэрэгэй Флодой XXII ойдо бэлэдхэл

Москва, январиин 27. (ТАСС). Фрунзын нэрэмжэтэ, Улаан Армиин центральна байшан болбол Улаан Армиин ба Уһан Сэрэгэй Флодой XXII ойдо һайнаар бэлдэжэ байна. Улаан Армиин ба Уһан Сэрэгэй Флодой боевой ба политическэ бэлэдхэл ба ажабайдалые харуулагша, советскэ фотоискусствын мастернуудай зохёолнуудай выставка нээгдэхэнь. Мүн тэрэшэлэн литературын выставка нээгдэхэ байна. РККА-гэй Центральна Музей болбол „Регулярна Улаан Армиие байгуулга", „1921-22 онуудта Карелидэ, сагаанфинскэ бандануудые усадхалга" гэһэн разделнүүдые бии болгохо ба „сагаанфиннүүдтэ эсэргүү тэмэсэлэй Геройнууд" гэһэн выставкые нээхэ юм.

Соведүүдэй байшангууд

РСФСР-эй 20 городуудта соведүүдэй байшангууд байгуулагдажа байна. Энэ жэлэй һүүлдэ Черкасскада, Микоян—Шахарада, Курскда, Чебоксарьда, Нарьян-Марта, Мурманскда ба бусад городуудта соведүүдэй 12 байшангуудай барилга дүүрэхэ. Соведүүдэй байшангуудта партийна ба советскэ организацинууд ороно.

Шэнэ кинотеатрнууд

Хабаровска хизаарта 595 киноустановканууд бии. Тэдэнэр үнгэрһэн жэлдэ 18 миллионһоо дээшэ харагшадые обслуживалһан байна. 1940 ондо киносетинь 69 киноустановкануудаар нэмэхэнь.

Областной городуудта ехэ кинотеатрнуудые байгуулгада 1,5 миллион түхэриг энэ жэлдэ гаргагдаха байна. Сахалиндахи—Александровскдо Амурдахи—Николаевскда Комсомольскдо нэжээд бүриин 500 һууритай театрнууд баригдаха байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Я.М. Свердловай нэрэмжэтэ ситец-нэхэлгын фабрикын (Москва) ябталалгын цехын эрхим стахановцуудай нэгэн — браковщица А. И. Воропоева. Нүхэр Воропоева болбол үдэр бүриингөө даабариие саг үргэлжэ үлүүлэн дүүргэнэ.

Р.Федоровой фото (ТАСС-ын фото-клише).

Партийна ажабайдал

КОЛХОЗНО ПАРТИЙНА ОРГАНИЗАЦИ

Хориин аймагай, Хэжэнгын сомоной, „Комсомол“ колхозой дэргэдэхи партийна эхин организаци (парторгань нүх. Эрдэнеева Д.) болбол 1938 оной ноябриин 25-да.1 член ба 3 кандидадтайгаар эмхидхэгдэһэн юм. Мүнөө 4 член ба 12 кандидадуудтай, хамтадаа 16 коммунистнуудтай болоод байна.

Партида шэнээр абтагшадай олонхинь колхозой түрүү стахановцууд, ударнигууд.

Жэшээлхэхэ, нүхэр Сымпилова Ханда—хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадагша, колхозой эрхим агитатор, хонишон. 1939 ондо 100 эмэ хониһоо 133 хурига абаад, бултыень үсхэбэрилөө. Колхозой эрхим һаалишад—Тунжинэй Дулма ба Юмдэлэгэй Мэдэгма гэгшэд 14 үнеэнһээ 14 тугал абажа бултыень түлжүүлээ.Батомункын Дансаран—ОТФ эйн даагша,хүдөөажахын Бүхэзоюзна выставкэдэ хабаадагша,энэ ОТФ-һээнь 4 хүн хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаһан байна.

Базаров Доржи—хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадагша, барилгын бригадын бригадир, 50 наһатай үбгэн, өөрынгөө хүдэлмэридэ үнэн сэхээр ба оролдостойгоор хандадаг, мүнөө жэлдэ барилгын хүдэлмэриие планһаа үлүүлэн дүүргэө.

Содномова Галсама—гахайн ферма дээрэ хүдэлмэрилдэг, стахановка. 16 коммунистнуудай 7-нь — «ВКП(б)-эйн историин хуряангы курс» өөһэдөө үзэнэ, эдэнэрэй 2-нь II—бүлэг, 5-нь-I бүлэг хүртэр үзэнхэй. Нүгөө 9-нь — кружокто хабаадажа, ВКП(б)-эйн устав, программатай танилсажа байнад. Кружогойнь хүтэлбэрилэгшэ нүх. Жамсаранов.

Тус колхозой дэргэдэхи комсомольско организаци 16 члентэй, эдэнэрэй 8-нь—1939 ондо ороһон байна.

Колхозой дэргэдэхи агитколлектив 18 агитаторнуудтай, эдэнэрэй 16-нь—коммунистнууд ба комсомольцууд. Эрхим агитаторнууд Цымпилова Х., Тунжинова Д. Жамсаранов Р. ба Базаржапов Б. Ц. гэгшэд агитационно хүдэлмэрёө үргэлжэлүүлжэ байна.

Лыгдэнов.

Партиин айкомой анхаралда

Зэкаминай аймагай, Утаата Далахайн сомоной дэргэдэхи партийна-кандидатска группа болбол «ВКП(б)-эйн историин хуряангы курс» үзэлгые хүтэлбэрилнэгүй Эндэ хамтадаа 6 коммунистнууд бии, тиигээд эдэнэрэй зариманъ партиин истори үзэлгые мүнөөшье эхилээдүй байна, эдэнэй тоодо нүхэд Лубсанов, Чернинов гэгшэд байдаг.

Мүн аймагай, Енгорбойн сомоной коммунистнуудай дунда партиин историие үзэлгэ мүн лэ муугаар ябана. Тиигэбэшье, энээн тушаа партиин айкомой инструкторнууд анхаралаа багаар табидаг ба практическа туһаламжа үгэнэгүй.

Борис.

АГИТАТОРНУУДАЙ СЕМИНАР

Зэдэ. Аймагай партийна кабинедэй дэргэдэ агитаторнуудай семинар үнгэргэбэ. Энэ семинарта тус аймагай колхозуудһаа хамта 18 агитаторнууд хамтарһан байнад. Тэдэнэрэй тоодо, ВКП(б)-эйн 4 членүүд ба кандидадууд, ВЛКСМ-эй 12 членүүд ба 2 хүн партийнабэшэнэр бии.

Эдэнэртэ уласхоорондын байдал, сэрэгэй бүгэдэ ниитын уялга г. м. олон темэнүүдээр лекцинүүд болобо.

Тус агитаторнууд, мүнөө өөһэдынгөө колхозууд дээрэ ерэжэ, агитационно-массова хүдэлмэринүүдые үргэнөөр ябуулжа эхилээ.

Г. Жербаев.

Байһан условинуудые гүйсэд хэрэглэхэ

Хори. Дунда Худанай сомоной, Молотовай нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи осоавиахимай организаци муу хүдэлмэрилнэ. Эндэ колхознигуудые военнэ хэрэгүүдтэй танилсуулха занятинуудые ябуулха бүхы условинууд бии. Буу, һомо ба учебнигүүд байһаншье һаань, тэрээниие хэрэглэнэгүй.

1939 он дотор энэ организациин түрүүлэгшэ нүхэр Цымпилов болбол ямаршье хүдэлмэри ябуулаагүй. Мүн тэндэхи нютагай комсомольско организаци нүхэр Цымпиловай хэһэн хүдэлмэриин тухай һонирхоногүй, колхознигуудай дунда оборонно хүдэлмэри үргэнөөр ябуулгада анхаралаа табянагүй.

Хэрбээ комсомольско организаци нэгэ хоёр удаа осоавиахимай хүдэлмэриин тухай тогтоолнуудые гаргаһан байбашье, зүгөөр тэрэнь бэелүүлэгдээгүй орхигдошоһон байха юм.

Иимэһээ, тус колхозой дэргэдэхи партийно-комсомольско организацинууд оборонно хүдэлмэринүүдые һайжаруулха хэрэгтэ дары анхаралаа табиха ёһотой.

Б. Батомункуев.

Изобретатель А. С. Поповоор эмхидхэгдэһэн, ородой түрүүшын радиостанциин хүдэлмэрилжэ эхилһээр 40 жэлэй ой январиин 29-дэ гүйсэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. С. Попов.

(ТАСС-ын фото-клишегэй репродукци).

ЭЛДЭБ ҺОНИН

„Остяцка арад тухай хуряангы бэшэг“

Томскын, В. В. Куйбышевэй нэрэмжэтэ университедэй дэргэдэхи материальна культурын историин Музейн рукописьна фондо Новицкиин рукописиин «Остяцка арад тухай хуряангы бэшэг» гэһэн автограф олдобо. 1715 ондо бэшэгдэһэн энэ зохёол болбол Сибириин арадууд тухай ородой научно-историческа литературын урдын памятник болоно. Рукописинь хэблэлдэ бэлэдхэгдэбэ. („ПРАВДА“).

Эдир математик

1938 ондо, гүрэнэй московско университедэй механико-математическа факультедэй декануудта Игорь Шафаревич гэжэ багахан хүбүүн ерэһэн байна. Тэрэ хадаа дунда һургуулиие дүүргэһэн ба университедтэ орохо хүсэлтэйб гэжэ хэлэһэн байгаа. Тиихэдэ Игорь 15 наһатай байгаа, тиимэһээ университедтэ абахаяа арсаһан байна. Тиигэбэшье, Игорь болбол өөрынгөө хүсэлые орхёогүй. Хоёр жэлэй торшо соо Игорь хадаа университедэй 5 жэлэй курсые өөрөө үзэжэ,30 предмедһээ —26-нь «отлично» ба 4-нь „һайн“ сэгнэлтэтэйгээр экзамен үгэбэ. Һаяхан, тэрэ болбол университедэй механико-математическа факультедэй 5-дахи курсда абтаба.

Шафаревичын знани хадаа университедтэ үзэхэ программаһаа дээшэ байна.

МГУ-гэй профессорнууд хадаа тэрээнэй оюун бэлигые ехэ сэгнэнэ. Залуу математик гүрэнэй экзаменуудые үгэлгэдэ бэлэдхэжэ байна.

Жалга соохи нуур

Бахарден станциһаа 18 километртэ, Копед-Даг уулын хойто хошуунда, Туркменидэ ехэ суутай Хүмэг жалга байдаг. Энэ жалга соо 1.200 квадратна метр площадьтай естественнэ нуур бии болобо. Нуурай гүнзэгынь зарим газартаа 13 метр болоно. Уһанъ сэбэр, ногооншог үнгэтэй, сероводородой ехэ үнэртэй. Нажарай сагта уһанайнь темпетатура 37 градус хүрэнэ.

Энэнь эмнэлгын шанартай ба, арбан табан жэл соо республикын курорт байдаг Арчмак гэжэ источнигойхиһоо хоёр хахадаар үлүү, элдэб үнгын дабаһан энэ нуур соо бии байна.

(«ПРАВДА»).

Колхозно клубуудые—культурын центр болгое

Хориин аймагай, Хэжэнгын сомоной «Комсомол» колхозой (түрүүлэгшэнь нүх. Базаржапов) дэргэдэхи клуб культурна ба гоё һайханаар оборудовалагданхай. Тиигээд, колхознигуудай дунда массова хүдэлмэриие муу бэшээр ябуулна. Үдэр бүхэндэ элдэб хүдэлмэринүүд — хөөрэлдөөнүүд. занятинууд үнгэргэгдэнэ. Клуб соонь самодеятельностиин вечернүүд саг сагта эмхидхэгдэнэ. Колхозойнь залуушууд олоороо сугларжа, элдэб наадануудые эмхидхэдэг ба сүлөөтэй сагаа культурнаар, хүхюунээр үнгэргэнэд. Массово-ойлгууламжын хүдэлмэринүүдые ажахын зорилгонуудтай зохилдуулан табиһанайгаа ашаар, колхозно хүдэлмэриин бүхы һалбаринуудта бага бэшэ амжалтануудые туйлаа. Энээгээрээ хизаарлахагүйн тула, социалистическэ уялгануудые абаба. 1939-40 онуудай модобэлэдхэлэй жэлэй планиие мартын 1 хүртэр сүм дүүргэхэ, малай түл абалгые эрхимээр ябуулжа, нэгэшье хоролтогүйгөөр түлжүүлхэ г. м. болоно. Мүнөө, уялгануудаа дүүргэхын түлөө тэмэсэнэд.

Доодо-Худанай сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз клубань хаалтатай байдаг одоо хүртэр даагшатайшье болг доогүй. Иимэ дээрэһээ, колхозн гуудань сүлөөтэй сагаа культу наар хэрэглэдэггүй байна. Гад колхознигуудайнь дунда массо ойлгууламжын хүдэлмэри муугаар ябуулагдана. Колхозой парторг нүх. Намсараев бол эдэ бүхы дутуунуудые усадхах хэрэгтэ анхаралаа тон бага табина.

Мүн, тус сомоной «Октябр колхоз мүнөө хүртэр клуб болоодүй байха юм.

Б. БАТОМУНКУЕВ.

* * *

Хори. Красно-Партизанска се соведэй, Карл Марксай нэрэмж колхозой дэргэдэ шэвээргэ клуб бии юм. Гэбэшье, зосо стол ба стул, скамейка гэхэ м үгы байна. Эндэ ороһон хүн газараар һууха баатай болоно.

Тэрэшэлэн, колхознигуудай дунда ариг сэбэрэй хүдэлм һулаар ябуулагдана. Тиимэ сельсовед анхаралаа таби клубыень гуримтай болг ёһотой.

КОЛХОЗНИК.

БҮГЭДӨӨРӨӨ ШЭНЭ АЛФАВИДТА ҺУРАЛСАНА

Мухар-Шэбэрэй аймагай бүхы арбан гурбан бурят колхозуудай колхознигуудай дунда шэнэ алфавидта һуралсалга эршэмтэйгээр ябуулагдажа байна.

Һаяхан, аймцентр дээрэ наһатанай һургуулиин багшанарай долоон хоногой семинари болоһон ба тэрэ семинарида 21 культармейцүүд һуралсажа гараа. Эдэнэрэй олонхинь мүнөө эрхимээр хүдэлмэрилнэ.

Цагаан-Чулуутайн сельсоведэй, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой наһатанай һургуулиин багшанар нүхэд Бальжит Гомбожапова, Долгор Будаева гэгшэд колхознигуудаа шэнэ алфавидта һайнаар һургажа байнад. Колхозойнь ликпунктда зуу шахуу колхознигууд һуралсалһаа гээгдэнгүй хабаадалсажа байна

Тэрэшэлэн тус сомоной,Сталин нэрэмжэтэ колхозой баг нүхэр Балма Цыдыпова колх нигудаа шэнэ алфавидта һург хүдэлмэриие колхоз дээрэ һ наар табижа шадаа.

Гадна, энэ сомоной Сове түрүүлэгшэ нүхэр Бадмаев бол колхознигуудые шэнэ алфави һургаха ябадалда ехэ һайнаар бодотоор туһалдаг. Ликпунктну дээгүүр дутуу дунда зүйлнүүд байгаа һаань, тэрэниие усадхах тула шухала хэмжээябуул нуудые абадаг ба дары усадха шададаг байна.

Апрелиин 1-болтор тус сомон колхознигууд бүгэдөөрөө ша алфавидые һайтар шудалх хүсэнэд.

Ц. Ор.

ҺУРАЛСАЖА БАЙНА

Хори. Красно-Партизанска сельсоведэй, Карл Марксай нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд, шэнэ алфавидта эршэмтэйгээр һуралсажа эхилээ.

Мүнөө, наһатанай һургуулиин багшанар шэнэ алфавит дээрэ занятинуудые үнгэргэнэ.

Гэбэшье, тус колхозой наһатанай һургуулида һуралсалай шухала хэрэгсэлнүүд — тетрадь, карандаш ба бусад зүйлнүүд ехэ дутамаг байна.

Гадна, колхозой правлени хад колхознигуудтаа газета журналнуудые захюулха ябадалы бодотоор хүтэлбэрилэдэггүй дээр һээнь,энэ хэмжээябуулга муугаа ябуулагдана.

Хориин аймагай арадай гэг рэлэй таһаг болбол эдэ бү хэмжээябуулгануудые дары һ жаруулха ёһотой.

Комсомоле

Консультаци

1904-1905 ОНДО ОРОД БА ЯПОНИИН ХООРОНДО БОЛОҺОН ДАЙН

(Үргэлжэлэл. Эхиинь январь 30-най номерто)

Тиимэһээ,Ленин—большевигүүд болбол оборонческо позици эзэлэдэг оппортунистнуудта эсэргүүсэн, предательнууд-меньшевигүүдтэ ба Троцкидо эсэргүүсэн, революциин хүгжэлтые шангадхаха интересүүдэй түлөө тэмэсэдэг ба дайнда царска правительствын диилдэхыень хүсэдэг һэн.

„Меньшевигүүд, тэрэ тоодо, Троцкий болбол оборончествын позицида, тайлбарилан хэлэбэл, хаан, помещигүүд ба капиталистнуудай «аба оронние» хамагаалгада һолжорон ороһон байна.

Ленин ба большевигүүд болбол, һөөргэ, энэ тонуул дээрмэдэлгэтэ дайнда царска правительствын диилдэлгэнь туһатай, энэнь царизмын хүсые бууруулжа, революциие хүсэжүүлхэ ябадалда хүргэнэ гэжэ тоолоһон байгаа“.

(„ВКП(б)-эйн историин Хуряангы Курс“, хуудаһан 53).

Владимир Ильич болбол «Порт-Артурай уналга» гэжэ статья соогоо иигэжэ бишээ һэн:

«Социализмын түлөө ородой (ба бүхэдэлхэйн) пролетариадай тэмэсэлэй ба ородой сүлөөгэй хэрэг хадаа самодержавиин военнэ диилдэлгэһөө тон хүсэтэйгөөр дулдыдаха байна».

(Ленин, зохёол, том VII, хуудаһан 49).

1940 оной августһаа эхилэн, японцууд болбол Порт-Артур хэрэмдэ таһаггүй атакануудые хэһэн байна. Энэ хэрэмдэ байгаа ородой сэрэгүүд 40 мянган солдадуудһаа, 17 мянган морягуудһаа бүридэһэн ба 546 томо буунуудаар ба 62 пулемедуудаар зэбсэглэгдэнхэй байгаа.

1905 оной январиин 2-то Порт-Артурай хэрэм японцуудаар эзэлэгдээ һэн. Японцуудай гарта 30 мянган пленнигүүд, 530 томо буунууд ба 35 мянган винтовка ороһон юм.

Порт-Артурай түлөө байлдаанда японцууд 100 мянган хүнүүдээ алуулаһан ба шархатуулаһан байна.

Порт-Артурай эзэлэгдэһэн тухайда, В. И. Ленин иигэжэ бэшээ һэн: „Порт-Артурдахи капитуляци хадаа царизмын капитуляциин эхин гээшэ“. (Ленин, том VII, хуудаһан 49).

Үнэхөөрөөшье тиимэ болоо һэн. 1905 оной январиин 9-дэ эхилэһэн, революционно событинууд орон дотор улам үргэдэн дэлгэрээ һэн.

«Дайниие усадхае», „самодержавиие усадхае“ гэһэн лозунгнууд бүри элеэр, хүсэтэйгөөр дуулдадаг боложо байба.

Ородой солдадууд болбол хаанай, помещигүүдэй ба капиталистнуудай интересүүдтэ дайлалдахаа хүсэдэггүй һэн, ушарань, хаан, помещигүүд ба капиталистнууд хадаа хүдэлмэришэн-таряашан ба солдатска массада харша дайсаниинь байгаа.

Японитой дайнда ородой царизмын эшүүритэ диилдэлгын эсэсэнь хадаа Балтиин далайһаа Дальна Восток тээшэ хоёрдохи тихоокеанска эскадрые эльгээлгэ ба Цусима аралда тэдэнэй хосоролго болоһон байна.

10 мянган матросуудтай ба 640 офицернүүдтэй, 38 боевой ба 9 туһаламжын суднанууд составтай энэ эскадра болбол «адмирал» Рождественскиин командалалга доро үшөө 1904 оной октябрьда Либаваһаа эльгээгдэһэн байна. Тэрэ хадаа зуурандаа өөрын нэгэшье базагүй аад, тон холо газарта ябаха ёһотой байгаа.

Хоёрдохи тихоокеанска эскадрын командна состав болбол замайгаа эгээл эхиндэ „боевой эрдэм шадабаряа“ харуулаһан байна гэбэл, октябриин 22-ой һүни Немецкэ далайн урда захаар гаржа ябатараа английска загаһабарилгын пароходуудые хаража, японско миноносцууд гэжэ һанаад, тэдээниие буудажа, загаһабарилгын хэдэн пароходуудые шэнгээһэн байна.

Хоёрдохи тихоокеанска эскадра 1905 оной май һарада арай гэжэ Номогон далайда хүрэһэн юм.

Тэрэ үедэ, Россидохи революционно хүдэлөөн болбол царизмда бүрил аюултай боложо байгаа.

Бүхы томо томо промышленно центрнүүд ба городууд революционно хүдэлөөндэ хабаадажа байгаа. Таряашадай хүдэлөөн хадаа хүдэлмэришэдэй хүдэлөөнтэй нэгэдэжэ байба. Сэрэгүүдэйшье дунда восстанинууд үзэгдэдэг болжо байһан юм. 1905 оной июньдэ Харадалайн флодто, броненосец ,,Потемкин“ дээрэ восстани болоо һэн.

Иимэ ушарнуудай болоод байхада, ородой царизм болбол Японитой мир баталахаа яраһан байна. 1905 оной августын 23-да, американска президент Рузвельтын хамааралсалгатайгаар, царска Росси ба Японийн хоорондо мирнэ договор баталагдаһан юм. Энэ договорой ёһоор, царска Росси болбол КВЖД-эйн урда веткэтэйгээр Порт-Артурые японидо үгэһэн; Манчжуриин бүхы территориһоо зайсаха уялга абаһан; Корейдэ японско протекторадые мэдэрэһэн ба Сахалинай урда талые Японидо үгэһэн байгаа. Тэрээнһээ гадна, ород пленнигүүдые ,,хооллуулһанайнь“ түлөө Японидо контрибуци түлөө һэн.

Дальна Востокдохи энэ дайнда —самодержавиин ба помещигүүдэй, капиталистнуудай интересүүдтэ хэгдэһэн дайнда гурба миллиард шахуу түхэриг гаргашалагдаһан ба 400 мянган хүн гэмтэһэн юм.

Дайн болбол революциие түргэдхэһэн ба ойртуулаһан байна.

«... Самодержави болбол мүнөө өөрынгөө эсэгэй урда байна. Дайн болбол самодержавиин бүхы бузар булайень элирүүлээ, тэрээнэй бүхы үмэхи үжэнхэйе харуулаа, арадһаа хүсэд таһаранхай байһыень харуулаа. Дайн хадаа һүртэ шанга суд байшоо. Арад болбол дээрмэшэдэй энэ правительстводо эсэргуу өөрынгөө приговорые гаргаа. Энэ приговорыень революци хүсэндэнь оруулаха». (Ленин, том VII, хуудаһан 338).

1917 оной октябрьда болоһон, агуу ехэ социалистическэ революци хадаа арадай тэрэ приговорые хүсэндэнь оруулаһан байна. Тэрээнһээ хойшо 20 гаран жэл үнгэрэбэ, энэ сагай торшо соо советскэ социалистическэ орон хадаа урагшаа гигант ехэ алхамаар дабшаа.

Мүнөө манай орон хадаа тэрээнэй территори дээрэ ажаһуудаг арадуудай ахадүүгэй ханибарисаагаар хүсэнтүгэс, түрүү, шангашадалта, культурна ба түрүү техникын орон болоо.

Ленин-Сталинай партиие, өөрынгөө инаг вождь нүхэр Сталиниие ба өөрынгөө советскэ правительствые тойрон нягтаар жагсаһан, советскэ арад болбол өөрынгөө эхэ ороной оборонно хүсэшадалые сусаралтагүй бүхэжүүлэн, социализмын илалтануудые бүхэжүүлхэ замаар, коммунизмда шэлжэн орохо замаар урагшаа зоримгойгоор алхална.

Шэнэ военнэ техникээр зэбсэглэгдэһэн, героическа Улаан Арми болбол манай социалистическэ ехэ ороной хилэнүүдые хёрхоор хамагаалажа байна.

Г. Ходаков

ВКП(б)-эйн Обкомой лекторскэ группа.

ПРОМАРТЕЛЬНҮҮД ЭМХИДХЭГДЭХЭН

Энэ жэлдэ Буркоопинсоюз болбол 600000 түхэригэй капитальна барилгануудые бариха байна. Энээнэйнь тоодо Улан-Удэ городой «Труд» артельдэ шэнэ мастерск баригдана. Тус барилгада 2000 түхэриг табигдаһан байна. Гад шэнэ артельнүүдые эмхидхэлг 140000 түхэриг табигд Энэ жэлдэ 5 шэнэ пром тельнүүд эмхидхэгдэхээр хар лагдаба.

1939 оной һүүлээр Бичур аймагта эмхидхэгдэһэн «Ш социализм» гэжэ промартель б бол мүнөө үедэ дугааг мата гаргахаһаа гадна, модон амаһар нууд г. м. үргэн хэрэгсэл товарнуудые бүтөөнэ. Мүн Ул Удын «Художница» гэжэ ур оёлгын артель болбол май һара эхилэжэ, Бурят-Монголой искус вын декадада бэлэдхэлдэ, тэрэ хэрэгсэлтэй зүйлнүүдые о байна.

СОНОСХОЛ

1940 оной февралиин 1-нэй үд барилгашадай клуб соо, „Марк стско-деалектическа метод“ гэ темээр, нүх. Шулукшин ле уншахань.

Үдэшын 7 часта эхилхэ. Л цидэ орохо биледүүд барилга дай клубай кассада худалдагд байна.

* * *

1940 оной февралиин 2 үдэшын 7 часта, барилгаша клуб соо, „Историдо личности үүргэ, тухай гэһэн темээр н Шулукшин лекци уншахань.

Лекцидэ орохо биледүүд бар гашадай клубай кассада ху дагдаха байна.

ВКП(б)-эйн Обком пропаганда ба аги циин таһаг.

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Центросоюзная, 19. Телефоны: отв. редактора — 8-44, отв. секретаря — 2-88, отд. партийной жизни — 7-55 2 кл., сельхозотдел — 7-55, отдел писем — 5-82.

Типография НКВД БМАССР. Уполномоч. № 324